

Kohti pohjalaista hyvinvointia

Pohjanmaa-hanke 2005-2014

osana Välittäjä 2009 ja Tervein mielin Pohjois-Suomessa hanketta tällä hetkellä

Vaasa 3.2.2011

Antero Lassila

ylilääkäri, Pohjanmaa-hanke, Epshp

2005-2014

www.pohjanmaahanke.fi

Pohjanmaa-hanke 2005 - 2014

- Pohjanmaa-hankkeen tavoitteena on tuottaa kansalliseen käyttöön alueellinen malli vaikuttavasta mielenterveys- ja päihdetyöstä

2005-2014

Pohjanmaa-hanke; tavoitteita

Mallilla pyritään lisäämään vaikuttaviksi havaittujen menetelmien käyttöä mielen-terveys- ja päihdepalveluissa.

Hankkeen yksi tavoite on kääntää mielenterveys- ja päihdetilanteen kehitys myönteiseen suuntaan siten, että se on hankkeen tulosten kannalta keskeisillä mittareilla väestötasoisesti osoitettavissa.

2005-2014

Pohjanmaa-hanke; tutkimus

- Pohjanmaa-hankkeessa on laaja arviointi / tutkimusasetelma, jossa verrokkialueena on Varsinais-Suomi
- Arvioinnissa / tutkimuksessa tukeudutaan määrävälein toteutettaviin väestökyselyihin, prosessiarviointeihin ja vaikuttavuustutkimuksiin
- Yksittäisten työmenetelmien kehittäminen, arviointi ja tutkimus

2005-2014

Pohjanmaa-hanke; toteutus

- Pohjanmaa-hanke on Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Vaasan sairaanhoitopiirin sekä näiden alueiden yhteisen sosiaalialan kehittämiskeskuksen SonetBotnian yhteishanke
- Vuodesta 2009 alkaen Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaa ovat osa Välittäjä 2009 hanketta ja Keski-Pohjanmaa osa Tervein mielin Pohjois-Suomessa hanketta.

2005-2014

Miksi Pohjanmaa-hanketta tarvittiin ja tarvitaan?

- Mielensterveys- ja päihdeongelmat ovat kansanterveyden suurimpia tulevaisuuden haasteita
- Mielensterveyden edistäminen sekä häiriöiden ja päihdehaittojen ehkäisy koskettavat kaikkia kansalaisia.

Pohjanmaa – hankkeen pääteemat

1. Kuntien mielenterveys- ja päihdestrategioiden kehittäminen
2. Mielenterveyden edistäminen, mielenterveys- ja päihdeongelmien ehkäisy
3. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen
4. Mielenterveys- ja päihdekuntoutuksen kehittäminen
5. Työhyvinvoinnin edistäminen osana laaja-alaista mielenterveys- ja päihdetyötä
6. Kansallisen tason toimintamallit

2005-2014

Mielenterveyden ja päihteettömyyden edistäminen ja ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö

- Välivallan vastainen työ
- Itsemurhien ehkäisytyö
- Päihteiden haitallisen käytön vähentäminen
- MTEA2, Friends, Baro, mini-interventio...
- Time out! Aikalisä! Elämä raiteilleen -toimintamalli
- Urheilujärjestöyhteistyö
- Ikäihmisen masennuksen tavoittaminen, tunnistaminen
- Masu-koulutukset ym.

Kansallinen taso

- Mieli 2009; mielenterveys- ja päihdesuunnitelma vuosille 2009 - 2015
- Pohjanmaa-hanke vahvasti mukana Mieli 2009 suunnittelu- ja toteuttamisvaiheessa
- Kansainvälinen yhteistyö mm. Skotlannissa sijaitsevan Lanarkshiren alueen kanssa

2005-2014

Mieli 2009; ehdotukset

- Asiakkaan aseman vahvistaminen
- Edistävää ja ehkäisevää työtä
- Mielenterveys- ja päihdepalveluiden järjestäminen
- Ohjauskeinojen kehittäminen

Asiakkaan aseman vahvistaminen

E1. Yhdenvertainen kohtelu ja hoitoon pääsy

E2. Yhden oven periaate

E3. Kokemusasiantuntijat ja vertaistoimijat

E4. Tahdosta riippumaton hoito:
itsemääräämisoikeuden rajoitukset
sisältävä puitelaki, ulkopuolinen
asiantuntija-arvio, pakon käyttöä
vähentävä ohjelma

E5. Toimeentuloturva

2. Edistävä ja ehkäisevä työ

E6. Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön painopisteet: yhteisöllisyys, alkoholiverotus, ongelmien ylisukupolvisuuden katkaiseminen

E7. Mielenterveys- ja päihdetyön strategia: kuntien mielenterveys- ja päihdetyön strategia, laajan väestöpohjan ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaatio

3. Mielensterveys- ja päihdepalveluiden järjestäminen

E8. Palvelukokonaisuuden koordinointi

E9. Perus- ja avopalvelujen tehostaminen

E10. Lasten ja nuorten mielensterveys- ja päihdetyö

E11. Työterveyshuollon rooli työkäisten mielensterveys- ja päihdeongelmissa

E12. Mielensterveys- ja ongelmista kärsivien työllistymisedellytykset

E13. Ikääntyvän väestön mielensterveys- ja päihdepalvelut

4. Ohjaukeino

E14. Opetuksen kehittäminen

E15. Mielenterveys- ja päihdetyön suosituks

E16. Mielenterveys- ja päihdetyön koordinaation selkiyttäminen

E17. Resurssien vahvistaminen

E18. Mielenterveys- ja päihdehuoltolain sekä raittiustyölain päivittäminen

Työ jatkuu

- Kiitän osaltani...

2005-2014